

WEST-VLAAMSE MILIEUFEDERATIE

Nr. 3 – Jaargang 17 | Driemaandelijks tijdschrift | Sept - okt - nov 2022

Afgiftekantoor Kortrijk Mail | Erkeningsnummer P926193

Verantwoordelijke uitgever: Kristina Naeyaert | Normandiëstraat 178 | Wevelgem

12 FOCUS THEMA

Komt er een winter vol fijnstof? Houtverwarming in opmars door de energiecrisis, maar wat is de kost voor de omgeving?

15 HET VERHAAL VAN DE DOENER

Hans en Celine: bezielers van de samentuin BeOes

16 OVER DE SCHREVE

De Hoef-West in Amersfoort: van bedrijventerrein naar groene woon-, werk- en recreatie-omgeving

18 PERSPECTIEF

Perspectief Nood aan extra bedrijventerreinen in West-Vlaanderen? En wat met de nood aan extra natuur?

3 FOCUS THEMA

De doenders van West-Vlaanderen: over paarse sproeten en de onstilbare honger voor bedrijfsgrond

INTRO

Rik Samyn

Tussen de vele onheilspellende berichten over aanhoudende droogte, hittegolven en bosbranden door was er op 28 juli ook nog zoiets als “earth overshoot day”. Het markeert de dag waarop de mensheid alle hulpbronnen die de aarde op een jaar kan regenereren heeft opgebruikt. Let wel, in België hadden we dat omslagpunt al op 26 maart bereikt. We hebben m.a.w. 4,1 planeten nodig moest de hele wereld leven zoals wij belgen...

Het is een beangstigend beeld dat politieke moed en daadkracht vereist om het tij te keren. Je zou van politici dan ook kunnen verwachten dat men dringend werk maakt van het laag hangend fruit. Nu we het in deze editie over bedrijventerreinen hebben, komt de recente maatschappelijke kosten-baten analyse (MKBA) over de regionale luchthavens in opdracht van de Vlaamse regering op een gepast moment. Luchtvaart is niet alleen het meest klimaatvervuilende transport, de regionale luchthavens kosten ook bakken vol geld (228 mio op jaarbasis). Zowel bij Deurne als bij Wevelgem komt de sluiting als scenario met de meeste maatschappelijke opbrengst naar voor. Voor Oostende is dit de tweede beste oplossing... tenzij men er in zou slagen om het aantal passagiers te vertienvoudigen!

In december 2020 hebben 33 klimaat- en burgerorganisaties (waaronder Greenpeace) in een open brief aan de Europese Commissie o.a. gepleit voor een stopzetting van alle subsidies en steunmaatregelen aan luchtvaartmaatschappijen en luchthavens. Het lijkt evident dat de West-Vlaamse Milieufederatie als koepel van milieu- en natuurorganisaties in onze provincie deze “common sense” verdedigt en mee aandringt op de uiteindelijke sluiting van de luchthavens van Wevelgem en Oostende (die overigens in 2024 een nieuwe milieuvergunning moet aanvragen)...

“In december 2020 hebben 33 klimaat- en burgerorganisaties in een open brief aan de Europese Commissie o.a. gepleit voor een stopzetting van alle subsidies en steunmaatregelen aan luchtvaartmaatschappijen en luchthavens.”

Meteen kan met de Provincie ook bekeken worden hoe dit heikele punt in het dossier van de luchtmachtbasis in Koksijde moet beslecht worden! En wat de tewerkstelling betreft? In het onderwijs en de zorg schreeuwt men om medewerkers, de NMBS vindt onvoldoende personeel, en in de bouw zijn de vele vacatures legio....

Rik Samyn

Grootouders van Het Klimaat Brugge

Bestuurslid West-Vlaamse Milieufederatie

FOCUS THEMA

De doenders van West-Vlaanderen: over paarse sproeten en de onstilbare honger voor bedrijfsgrond

Harde werkers zijn ze, de West-Vlamingen. Een ongekende naarstigheid op het land, in de handel en de industrie. Wie zonder werk valt, heeft hier snel een job. Door de sterke vergrijzing, de lage werkloosheidsgraad en de stijging van het aantal vacatures, heeft West-Vlaanderen een grote arbeidskrachte: vacatures raken niet ingevuld. Het zijn dan ook vooral de meer kwetsbare profielen die achterblijven.

Daarom kijkt de Provincie, samen met partners als de POM, steeds meer over de grens. Hengouwen heeft – net als Noord-Frankrijk – een ander arbeidsmarktprofiel. Steeds meer arbeiders komen van over de taal- of landgrens. In 2017 stelt men op de Provinciale Commissie Ruimtelijke Ordening (ProCoRo) dat bij aanwervingen in Tielt 2/3 de van de sollicitanten uit Frankrijk komt (Procoro 05012017).

Maar stilaan raakt de ruimte voor ondernemen ook op. Van de bebouwde ruimte in West-Vlaanderen is 17,7% bestemd voor bedrijvigheid, terwijl dat voor Vlaanderen gemiddeld 15,6% is. We bouwen dus ten opzichte van het binnenland meer bedrijven dan huizen en scholen. Het is vechten om een plaatsje in West-Vlaanderen.

Samen met de zoektocht naar meer natuur (slechts 4,4% van West-Vlaanderen is Europees beschermde natuur en een 3% is bos) en de druk op de landbouwgronden, zijn de ambities van West-Vlaanderen groter dan de provincie zelf. De relatief beperkte ambitie voor natuur en bos tempert wel de druk enigszins: waar de druk om de bedrijventerreinen uit het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan van 2014 te realiseren behoorlijk hoog is, hebben we nog geen actie mogen waarnemen in de realisatie van de natuurverbinding of extra N2000-gebieden in onze provincie, buiten de groene assen waar nu de functionele/recreatieve fietsroutes lopen. Voor N2000 hebben we, net als voor VEN, nog 30.000 ha te plannen in Vlaanderen. Nochtans heeft ook de West-Vlaming recht op natuur.

Doenders doen maar wat?

De ring rond Anzegem heeft in 2021 de temperatuur in het Zuiden van West-Vlaanderen naar een kookpunt gebracht. Het voorstel om Anzegem-centrum te ontlasten van het zware verkeer en hiervoor een nieuwe weg aan te leggen in het quasi ongeschonden landschap, deed de gemoederen van natuurminnend en landbouwend West-Vlaanderen behoorlijk oplopen. De industrie zag de ringweg echter als een noodzakelijke stap om de verkeersdruk weg te nemen uit het centrum. De vraag is: hoe is het zover kunnen komen dat zoveel gemeenten een ring, of verbreding van de wegen nodig hebben? “Paarse sproeten”, fiscale inkomsten, benutting van de oppervlakte en behoefteberekening wijzen de weg. We bouwen overal en lossen de problemen later op.

Paarse sproeten

Paarse sproeten zijn zonevreemde bedrijven die via een planologisch attest aan uitbreiding kunnen doen. Tussen 2017 en 2019 werden 64 planologische attesten aangevraagd in West-Vlaanderen. Dit, tegenover 14 in Limburg en 43 in Oost-Vlaanderen (de eerstvolgende na onze provincie). Oost-Vlaanderen kende er in die zelfde periode evenwel 29 toe, terwijl dat voor West-Vlaanderen (nu de opvolger) 24 waren. Telkens opnieuw gaat het om bedrijven die organisch gegroeid zijn en niet steeds op plaatsen die goed bereikbaar zijn. Voorbeelden als Aviko in Proven, Structo in de Brugse polders, Galloo in Menen en de wildgroei aan

bedrijven aan de invalswegen van Roeselare zijn legio. Telkens opnieuw krijgen bedrijven de mogelijkheid om uit te breiden, ook op niet goed ontsloten sites en veelal tegen woonkernen aan. En dit heeft gevolgen voor zowel de mobiliteit als de leefbaarheid.

Fiscale inkomsten

Een gemeente wil niet alleen tewerkstelling op eigen grondgebied garanderen. Gemeenten zijn eveneens op zoek naar nieuwe middelen gezien de verschuiving van bevoegdheden van Vlaanderen richting gemeentebesturen. Daarnaast lopen de gemeentefusies in West-Vlaanderen minder vlot dan in het binnenland. Beide zorgen voor een veelal ongebreidelde ambitie als het gaat om inrichten van nieuwe bedrijventerreinen.

Als gemeenten dan niet willen samensmelten: is er dan geen instrument voor samenwerking tussen gemeenten? Ja hoor: de intercommunale. De WVI, bijvoorbeeld, startte in 2013 een proefproject met Vleteren, Lo-Reninge en Alveringem, om te kijken of de herverdeling van de fiscale inkomsten een werkbare optie zou kunnen zijn. Maar op vandaag heeft dit nog niet tot ruimtelijke resultaten geleid. De lasten zouden voor de gemeente met het bedrijventerrein zijn en de lusten voor de samenwerkende gemeenten. Exit goed idee. Het wordt wachten op gemeentefusies voor gebundelde bedrijvigheid.

Want het is niet eenvoudig om de inkomsten te lossen. De directe inkomsten kan men -als de gemeente (of de intercommunale) de ontwikkeling voor zich neemt- halen uit de verkoop van uitgeruste kavels, de recuperatie van de BTW en de subsidies voor studie- en aanlegkosten. Structureel brengen de bedrijventerreinen ook de onroerende voorheffing, personenbelasting, gemeentefonds en specifieke gemeentelijke belastingen (op bedrijven en/of gezinnen) met zich mee.

Voor een gemiddeld nieuw bedrijventerrein van 5ha met een gemiddelde kavelgrootte van 2000m² en een tewerkstelling van 20 werknemers/ha, zal de gemeentekas in totaal over 50 jaar een positief saldo van ongeveer 880.000 euro overhouden. De grootste inkomstenbron hierbij is deze via de verkoop van de bouw kavels. Moest het gemeentebestuur echter kiezen voor een ontwikkeling door een derde (private of publieke) ontwikkelaar, dan zou dit positief saldo over 50 jaar beperkt zijn tot ca. 220.000 euro zijn.

In dit scenario zijn de belangrijkste structurele inkomstenbronnen de onroerende voorheffing ('Concepten en instrumentarium voor financiële verevening tussen lokale overheden in relatie tot ruimtelijk beleid', 2015).

Benutten van de oppervlakte

In 2021 stonden 524 West-Vlaamse bedrijven leeg of waren ze ernstig verwaarloosd. In het totaal staan 336 hectare – ofwel 672 voetbalvelden – aan bedrijfsruimten leeg of zijn ze verwaarloosd (parlementaire vraag Brecht Warnez). Een behoorlijk getal, wetende dat leegstand van huurgebouwen niet wordt meegeteld.

In behoefteberekeningen wordt slechts in twee dimensies gerekend: enkel de oppervlakte. Dit, hoewel het bedrijfsvolume van tel is. Heel wat van onze bedrijven bestaan uit één laag. De maximale hoogte en de benutting van de ruimte boven het bedrijf worden veelal beperkt via de stedenbouwkundige voorschriften. Uiteraard zijn grote hoogten niet overall gewenst, maar het per definitie uitsluiten van de 'derde' dimensie houdt geen rekening met de kansen om verticale processen uit te werken. Het bedrijf Poco Loco in Roeselare doet dit bijvoorbeeld wel.

Ruimte kan je besparen door in de hoogte te werken, maar ook door processen en diensten af te stemmen. Wat nu al gebeurt voor waterbuffers, namelijk het gezamenlijk inrichten bij de aanleg van het bedrijvenpark, kan eveneens voor parkeerplaatsen, restaurants en vergader-

ruimte. Ook machines kan je delen. Daarnaast zijn steeds meer bedrijven – tijdens corona- aan het experimenteren gegaan met thuiswerk. Dat maakt dat heel wat kantoorruimte onderbenut is en vlot op de markt zou moeten kunnen komen.

Ruimte kan je ook besparen door functies die niet op een bedrijventerrein thuishoren terug naar de kernen te brengen: kleinhandel, kantoren, kleinere productiesites,... ze brengen leven in een woonkern.

En de goede ligging?

Bij de voorstelling van de behoefteberekening voor bedrijventerreinen in West-Vlaanderen gaf het bureau REBEL aan dat de ideale ligging deze bij een goed ontsloten weg moest zijn. Maar bedrijven die dan toch nog verweven liggen met de kernen, willen op vandaag verhuizen omwille van het parkeerbeleid van de West-Vlaamse gemeenten. Hoewel dit tot nu toe toch vrij gewillig was. Zo opende de Stad Brugge in april de grootste ondergrondse parking van het land, net in het centrum. Een sterk voorbeeld van een verouderd beleid is het kantorencomplex in Rumbeke, naast de E403, waarbij kantoren volledig auto-afhankelijk ingepland werden. Een zelfde beweging in Brugge, waar een headquarterzone én een kantorensite

(voor wetenschappelijk onderzoek) worden gepland in het verlengde van deze autostrade, weg van het treinstation. Al moet hierbij wel de kanttekening gemaakt worden dat het openbaar vervoer in West-Vlaanderen niet bij de toppers behoort.

Water: de sturende factor(?)

Watertekorten: het is een jaarlijks fenomeen. Het is een open deur in trappen als we stellen dat water een sturende factor moet zijn bij de locatiekeuze van een bedrijventerrein. Grote watervragende industrieën hebben nu al moeite om voldoende water te vinden in West-Vlaanderen en daar waar ze aan het openbaar net hangen, is het de drinkwatermaatschappij die met het zweet des aanschijs zoekt naar alternatieve bronnen. De oorzaak van dit alles is niet de klimaatverandering alleen. Het watersysteem is grondig verstoord door het volbouwen van het landschap en het draineren van akkers, moerassen en gronden die infiltrerend kunnen zijn.

Onze bedrijventerreinen zijn hiervan een goed voorbeeld. Bij het 'bouwrijp' maken van de kavels wordt eerst tabula rasa gemaakt van het aanwezige landschap en de natuurwaarden. De oppervlakte wordt op een economisch optimale wijze verdeeld in aparte kavels en voorzien

van een waterbak, om het teveel aan water tijdelijk op te vangen. De kubussen worden bedrijven en de restruimte gras met wat bomen. Ruimte voor infiltratie en herstel van het watersysteem, noch groene dooradering worden structureel voorzien (buiten de parkeervakken). Dit verandert stilaan, maar nog niet grondig. Voorbeelden van bouwen met de fysische en natuurlijke omgeving hebben we nog niet in West-Vlaanderen.

Nochtans geeft de Provincie, net als de ProCoRo, aan dat water een sturende factor moet zijn in het vastleggen en ontwikkelen van harde bestemmingen. Op vandaag is water slechts een restproduct dat moet gebufferd worden.

Ambities voor West-Vlaanderen: 430 hectare uit Vlaamse reserve

Dat Vlaanderen op bedrijfsvlak behoorlijk genereus is voor onze provincie, bewijst de reservering van 430 van de 1.400 hectare uit de Vlaamse reserve (Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen) voor bedrijvigheid. De Provincie mag dit pakket gebruiken als ze aan vier voorwaarden voldoet: er moet een aangetoonde behoefte zijn, de bestaande en nog niet ontwikkelde bedrijfsgronden moeten ontwikkeld worden, de nieuwe bedrijventerreinen moeten 'duurzaam' ontwikkeld worden en de principes van zuinig ruimtegebruik moeten worden toegepast én men moet effectieve locaties aanduiden waar de realisatie van de terreinen zal gebeuren. Wanneer aan uitbreiding wordt gedaan, moet tegelijk onderzocht worden waar dit gecompenseerd (door te ontharden, door woonuitbreidingsgebied te schrappen,...) kan worden, zo luidt het.

Eind 2017 gaf toenmalig minister Schauvliege aan dat de West-Vlaanderen aan de eerste drie voorwaarden voldeed: nu de locaties nog.

Naast de opstart van de heractivering van onderbenutte sites en het opzetten van een traject rond intensievere benutting van bedrijventerreinen (Saving Space), startte de Provincie dan ook met het afbakenen van 9 subregio's. Dit, onder andere op basis van de afstand waarbinnen een bedrijf wil verhuizen, tewerkstellingsinformatie en de activiteit van de vestigingen. De verhuisafstand wordt ingeschat op een 10 km. De negen regio's zijn –weinig verrassend: Brugge, Tielt, Roeselare, Ieper, Oostende, Torhout, Veurne, Waregem en Kortrijk. De grotere steden gaan voorop in de vraag naar ruimte: Brugge 174 ha, Roeselare 160 ha, Kortrijk 135 ha en Waregem 102 ha (bron: https://bestanden.west-vlaanderen.be/rup/publiek/B_070_Bedrijvigheid/Website_beelden/Behoefte_bedrijvent_BR_RO_WA.JPG)

Elke gemeente binnen de zoekzones kreeg de kans om een aantal sites voor te stellen. Deze

© Peter hantson

sites werden door de Provincie beoordeeld op het passen binnen het provinciaal beleidskader bedrijvigheid, ze mogen niet in aanmerking komen om nu al te ontwikkelen (je kan een terrein maar één keer ontwikkelen), ze mogen niet reeds binnen het Ruimtelijk Structuurplan van West-Vlaanderen 2007-2012 ontwikkeld worden (de vergeten bedrijventerreinen) en ze mogen in het verleden geen negatief milieueffectenrapport gekregen hebben. Er lopen daarnaast nog andere ruimtelijke uitvoeringsplannen voor bedrijventerreinen die in een verleden aangeduid werden, zoals Menen – West (nu gekend onder Menen –Wervik).

De West-Vlaamse Milieufederatie trekt het proces voor de milieu- en natuurbeweging. Samen met de regionale groepen, werd de eerste lijst aan een screening onderworpen en hebben we zowel aan de deputatie als binnen de ProCoRo de eerste bezwaren laten kennen.

Opvallend is dat in de eerste lichting – de voorstellen van de gemeenten- heel wat open ruimte gebieden, vogelrichtlijngebied, waterrijke zones

en herbevestigde agrarische gebieden werden opgenomen. Het is evident dat daar sterk op gereageerd werd. Typisch ook de aansnijding van nieuwe gebieden langs nieuwe wegen. Men lijkt vergeten te zijn dat men met de A11 ook landschapscompensatie heeft beloofd: de regio werd opgedirkt, maar nu komt blijkbaar de druk om extra te betonnen.

Een snel overzicht van enkele regio's:

Voor de Brugse regio gaat het voornamelijk over het 'afwerken' van bestaande gebieden – wat betreft de weerhouden zones.

Oostende heeft de neiging om paniekvoetbal te spelen: het bedrijventerrein Plassendale – ooit omwille van grote vraag bestemd- werd in grote stukken opgevuld, ook door bedrijven waarvan nu nog enkel debouwwerken bestaan. En met het opnemen van de Kalkaert, staan er eveneens historische poldergraslanden in uitverkoop. Hier kan men beter eerst duurzaam afwerken wat er al is.

In de regio Waregem wil men met de Vijverdam, één van de laatste open ruimte gebieden aansnijden.

In de regio Kortrijk wil Kuurne bijvoorbeeld een KMO-zone, net daar waar de laatste ruimte voor bos kan gevonden worden. De N36d – die langs het terrein loopt- is momenteel al oververzadigd en de gemeente is al de meest verharde gemeente van West-Vlaanderen. Beter zou het daar zijn om de bestaande KMO-zones naar hun bestemming in te vullen en Kortrijk-Noord (dat in Kuurne ligt) aan een ruimtecheck te onderwerpen.

Ook Roeselare gaat voor verdere verharding. Met Hof ter Weze wil men richting stadsrandbos uitbreiden, Ovenstraat Noord snijdt in open landbouwgebied in, net als de omgeving op- en afrit E403/N36 in Izegem. In Staden wil men bedrijven in een gebied van belang voor natuurverbinding en waterbeheer (Ter Eike) of gaat men verder de schaarse open ruimte aanboren (Roeselarestraat).

Ook binnen de subregio Ieper zijn niet alle voorstellen even geschikt. Voor Heuvelland bijvoorbeeld, gaf de Procoro negatief advies voor alle voorstellen. Voor Ieper zelf kwam enkel Reigersburg naar boven als mogelijk goed voorstel. En de Tresoriestraat in Zonnebeke zou best nabestemming natte natuur krijgen.

En in de regio Veurne staan eveneens natuurrijke weilanden –die als buffer voor de IJzer kunnen dienen, Kreekruggronden, open ruimte en mooie zichten op het spel.

Een honger die blijkbaar niet te stillen valt.

Verdere proces

Nu het advies over de gehele aanpak werd gegeven, worden de subregio's nu apart bekeken. Op 1 juli 2022 liep de publieke consultatie voor de startnota's voor de regio's Roeselare en Ieper ten einde. Tegen 2027 wil men voor alle subregio's 'voldoende' ruimte hebben voor bedrijvigheid.

En nu doorpakken op natuur?

Pistes als fiscale verevening, het delen van functies, het ondergronds brengen van gedeelde parkings, versterken intensiveren van het gebruik van bedrijfsgebouwen, hergebruik van brownfields (oude fabriekssites bv), verweven van bedrijvigheid met wonen, ontharden van ongebruikte sites... worden op vandaag heel vrijblijvend toegepast. Net als de aangekondigde betonstop. Ambities voor het behoud of herstel van groene open ruimte hebben het lastiger om zich te nestelen in het uitgewerkte beleid.

Zo heeft Vlaanderen een achterstand van 30.000 ha instandhoudingsdoelen die nog geen plaats gekregen hebben. Dat zijn dan doelen voor bos of soorten die hun weg naar betonnering op de kaarten nog niet vonden. Daarnaast is er een achterstand van 30.000 ha VEN op Vlaams niveau, waar de snelheid van aanduiden niet op kan tegen de turbo die er is voor het uitwerken van nieuwe bedrijventerreinen.

Afsluitend zijn ook de initiatieven die genomen zijn om de natuurverbindingengebieden op het terrein uit te werken (zij het door een aangepast oever- en beekbeheer, zij het door het versterken van de bufferende werking van de oevers of het verbreden en versterken van de Groene Assen) niet zo talrijk te noemen. Op de Groene Assen moet natuur nog steeds de duimen leggen voor fietsverbindingen en de discussies over het beek- en oeverbeheer stranden telkens op een 'gebrek aan personeel' of het primaat van de landbouw in landelijk gebied.

© Krishna Naeveaert

Vijverdam is een stukje waardevol landschap te Waregem dat door de Provincie is geselecteerd als potentiële locatie voor een bijkomend lokaal bedrijventerrein.

En tenslotte: bedrijventerreinen hoeven geen kale vlaktes zijn waarbij de enige afwisseling tussen de betonnen bedrijfskubusjes gevormd wordt door de bolvormige laanboompjes en kort getrimde grasmatten. Natuur.Koepel Zuid-West-Vlaanderen werkte eerder al samen om bedrijventerreinen te vergroenen, net als Natuurpunt De Vlasbek.

Bedrijventerreinen (bestaande en eventuele nieuwe) kunnen opgaan in het groen -daar waar dit te combineren valt, of minstens zoveel mogelijk corridors voor water en natuur inwerken, naast het geschikt maken van de gebouwen zelf voor vogels en insecten. Natuurinclusiviteit is ook hier een werkwoord.

Tekst: Bart Vanwildemeersch

HIER JOUW ADVERTENTIE?

Ons tijdschrift bereikt driemaandelijks **meer dan 1800 West-Vlamingen** met een hart voor natuur, gezond leefmilieu en klimaat.

Wil jij hen bereiken? Contacteer ons via secretariaat@westvlaamsemiliefederatie.be

Bezoek Minister van landbouw Brouns aan een agro-ecologische boerderij te Zulte, samen met thematische vereniging Voedsel Anders

Natuurwerkgroep De Kerkuil viert zilveren jubileum: "We moeten de boeren niet meer overtuigen, ze contacteren ons zelf"

Bron: HLN

West-Vlaamse steun voor lokale klimaatprojecten

De provincie West-Vlaanderen deelt bijna een miljoen euro uit voor verschillende West-Vlaamse klimaatprojecten.

Bron: HLN

Isabelle Larmuseau @omgevingsrecht · 1 sep. ...
 "Eigenlijk zegt men: we hebben geen flauw benul of deze vergunning een impact kan hebben op de gezondheid, maar doe maar! Hoe lang moeten we nog meedraaien in dit circus? Geen advies zou moeten betekenen: geen vergunning."

vrtnws
 vrt.be
 "Gewetensprobleem": ook politici die vergunningen tekenen voor stort... Dat zegt gedeputeerde Jurgen Vanlerberghe (Vooruit), die in West-Vlaanderen mee verantwoordelijk is voor het vergunningenbeleid aan ...

Bron: VRT NWS

Europa tikt Vlaanderen op de vingers wegens drainage rond natuur

Drainage rond beschermde natuur moet op mogelijke schade getoet worden, zegt de Europese Commissie na een klacht van de milieuvereniging Dryade.

Tom Ysebaert
 Woensdag 29 juni 2022 om 3:25 uur

Bron: De Standaard

Volg ons ook op facebook:
www.facebook.com/wmfkoepel

West-Vlaamse gouverneur scherp over droogtebeleid: "Wachten op regen en pas ingrijpen als het te laat is"

De gouverneur van West-Vlaanderen Carl Decaluwé trekt aan de alarmbel in verband met het droogtebeleid in Vlaanderen. Volgens de gouverneur wordt er te lang gewacht met ingrijpende maatregelen. "Dat is niet enkel nodig om in te grijpen op vlak van droogte, het is ook belangrijk dat iedereen begrijpt dat dit een zeer ernstig en dringend probleem is", klinkt het.

Bron: Het Nieuwsblad

DUITSE EXPERT BUIGT ZICH OVER VENTILUS: "ALS HIJ BESLIST DAT ONDERGRONDS ONMOGELIJK IS, IS DE DISCUSSIE GESLOTEN", ZEGT CREVITS

WMF @WMF_Bart · 20 jul. ...
 "In Vlaanderen nog steeds pompgemalen in gebruik waar tot wel 97% van de voorbijgaande paling in mootjes gehakt er terug uitkomt. Van de palingen die het wél overleven, is het nog maar de vraag of ze ernstig toegetakeld de Sargassozeë kunnen bereiken"

eoswetenschap.eu
 De paling en het drama achter de delicatessie
 De Europese paling is ernstig bedreigd. Toch is hij nog steeds te vinden op menig menukaart. De contradictie kan niet groter zijn. De ...

Bertjan Olivier @BertjanOlivier · 26 jun. ...
 Als antwoord op @JeremieVaneckh en @SammyMahdi
 Die andere modellen worden straks onmogelijk door het stikstofplan van Demir. De gezapige boer die zal stoppen en enkel de groten zullen overleven... Tijd dus voor wat inhoudelijke oppositie ipv het sloganeske 'ander model'. Kijk welk soort landbouw dit PAS nog mogelijk maakt...

WMF @WMF_Bart · 23 jun. ...
 De kust is geen toeristische zandbak, dat maken @agentschapMDK en @natuurenbos nu wel duidelijk. Hopelijk past de recreatie zich nu stilaan in, binnen het kuststelsel, ipv omgekeerd. @MijnNatuurpunt @Zu_Demir @Westtoer

Meer lezen? https://twitter.com/WMF_Bart

FOCUS THEMA

Komt er een winter vol fijnstof? Houtverwarming in opmars door de energiecrisis, maar wat is de kost voor de omgeving?

Kachelverkopers beleven gouden tijden, nu de energieprijzen door het dak gaan. Hoewel ook de prijs van pellets en brandhout in augustus al meer dan verdubbeld was, kiezen mensen steeds meer voor een kachel als alternatief voor gas of mazout. Kiezen voor hout als energiebron, geeft je de zekerheid dat de prijs tussen aankoop en verbranding (warmte) niet meer stijgt. En hout is veelal ook voorradig uit natuurgebieden, na beheerwerken. Daarenboven heeft hout het imago mee van natuurlijke en hernieuwbare brandstof (wordt ook zo aanzien door Europa) en lijkt dan ook het groene geweten gesust. Geen vuiltje aan de lucht dus?

Eigen kweek

Het meeste hout dat in Vlaanderen wordt gestookt, komt niet uit de winkel, of van andere professionele leveranciers. Onze kachels worden heet door hout dat we zelf laten groeien (48%) of sprokkelen (10%), of stronken die we krijgen van vrienden (25%) en restjes van het werk of de houthandel (samen een 8%). De rest kopen we in. Over het algemeen hebben de houtprijzen, voor mensen die met stronken werken, weinig vat op de prijs van de warmte¹. Goedkope energie uit de omgeving dus. En er is meer: een huis met een open haard heeft een hogere waarde op de vastgoedmarkt: in 2016 werd de meerwaarde berekend op 4,1%. Mensen zonder haardvuur hebben ongelijk?

Dat blijkt ook uit de cijfers: in 2019 werd het aantal haard- en kacheleigenaars in Vlaanderen geschat op 711.000². Ongeveer 90% van deze gebruikers gebruikt hun toestel als bijverwarming, voor de sfeer of extra warmte op schaarse koude winterdagen. Voor 10% is het de hoofdverwarming³.

Geen vuiltje aan de lucht?

Samen stootten de Vlaamse kachels 5452 ton fijnstof uit (PM_{2,5} – de fractie van fijnstof met deeltjes kleiner dan 2,5 micrometer). Dat is een 44% van het totaal, door alle sectoren de lucht in geblazen. Ongeveer 90% van dit fijnstof wordt uitgewasemd door toestellen van voor 2012, het jaar dat het nieuwe Koninklijk Besluit over de normering van de uitstoot van kachels

uitkwam. De oude kachels stoten het meeste uit dus⁴. De directe milieuschadetekosten van huishoudelijke verwarming worden voor Vlaanderen op 2,1 miljard euro per jaar geschat. Maar liefst 60% van die directe kosten zijn voor rekening van houtverbranding, terwijl slechts 20% van de Vlaamse huishoudens met hout verwarmt – niet alle eigenaars zijn gebruikers – en dan nog voornamelijk als bij- of sfeerverwarming⁵. 71% van de directe kosten worden veroorzaakt door luchtverontreinigende stoffen, waarbij fijnstof met 56% veruit het grootste aandeel inneemt. Per eenheid van kilogram uitstoot komt PM_{2,5} er als duurste vervuiler uit: men komt in de gehaalde studie uit op een kost van 183 euro per kilogram in de stad en 84 euro per kilogram op het platteland. Dat de stad een hoger kost kent, komt door de hogere bevolkingsdichtheid, maar ook door de street canyons, dat zijn smalle straten, eventueel met bomen, die de rook langer vasthouden, waardoor concentraties wel eens durven oplopen. Alles samen genomen, kost een gemiddeld avondje houtstook een 60,80 euro aan de maatschappij aan gezondheidskosten⁶.

Een doorsnee houtkachel, of een houtkachel gestookt met nat hout, heeft een directe en sterke invloed op de luchtkwaliteit tot op 300m, met zeer sterke invloed die verder gaat dan 100m (vanaf de schouwmond). Uiteraard zijn het type kachel, de hoogte van de schouwmond, de droogte van het hout en de stookmethode, het onderhoud, eventuele filter of katalysator (en onderhoud ervan) en het weer (smogperiodes zijn bv. absoluut te vermijden) van belang. Maar zelfs bij optimale omstandig-

heden blijken de emissiefactoren in de realiteit anders uit te draaien dan deze die je meekrijgt bij aankoop van het toestel.

Welk vuiltje in de lucht?

Houtrook bestaat uit een mengsel heel wat verschillende stoffen. Naast CO₂ en water bevat rook een complexe mix van gassen en andere stoffen. Bij de directe uitstoot kunnen onder andere volgende stoffen worden waargenomen:

- fijn stof (waaronder ultrafijn stof);
- anorganische gassen (zoals koolmonoxide CO, stikstofoxiden NOx);
- vluchtige organische stoffen (onder meer benzeen, styreen, 1,3-butadieen, n-hexaan);
- polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's, waaronder benzo(a)pyreen, dioxines);
- aldehyden, fenolen, levoglucosan en quinonen (zoals formaldehyde, cresol en hydroquinone, guaiacol en andere hydroxyfenolen);
- organische zuren (onder meer azijnzuur);
- zware metalen als zink, kwik, lood, nikkel, selenium,... en
- methoxyfenolen (specifiek bij houtrook).

Nog complexer wordt het, als we de secundair gevormde stoffen mee gaan nemen in de beschouwing. Deze stoffen zijn nog niet waarneembaar in de schouwmond, of na de zuivering door de filter, maar algemeen wordt aangenomen dat deze fractie wel eens een even grote rol kan spelen in de vervuiling, dan de fractie die direct wordt uitgestoten⁷.

Het is echter moeilijk om te gaan bepalen of het de stoffen uit de houtverbranding, of deze uit het koken en het gebruik van chemicaliën (binnenshuis), of de mix van uitlaatgassen, uitstoot van bedrijven, ... is die rechtstreeks voor bepaalde aandoeningen zorgt.

Wel is geweten dat er voor fijnstof geen ondergrens voor schade bestaat. Fijnstof zorgt op langere termijn mee voor heel wat kankers, hart- en vaatziekten, kortademigheid en longinfecties, tot DNA-schade (afhankelijk van persoon/ leeftijd/ vervuiling/...).

Mensen met bestaande aandoeningen als astma of COPD kunnen wel direct last onderkennen. Kortademigheid, hoesten en piepende longen ('wheeze') kunnen hun deel zijn. Daarenboven werd eveneens vastgesteld dat er meer ziekenhuisopnames zijn in gebieden met een verhoogde fijnstofconcentratie in de winter, door houtverbranding⁸. Klachten als hoofdpijn (bv door verhoogde CO-aanwezigheid in huis), misselijkheid en vermoeidheid zijn ook veelgehoorde klachten bij mensen die in de buurt van de houtrook wonen.

Klimaatneutraal?

In onze streken legt een bos gemiddeld 1,4 ton koolstof vast per jaar. Tijdens één avondje hout stoken, verbruik je gauw 8 kilogram hout, dus ongeveer 4 kilogram koolstof. De koolstof vastgelegd gedurende 1 jaar op 28,57 m² bos gaat zo in amper één avond in de rook op. Vlaanderen heeft niet veel bos, dus hebben we een beperking op het klimaatneutraal stoken. En niet iedereen heeft toegang tot eigen snoeihout. Bovendien zijn er vaak betere toepassingen te bedenken voor het geogste hout, waarbij de koolstof langer gecaptureerd blijft⁶. Mulchen bijvoorbeeld. Met mulch heb je een trage meststof, verbeter je het koolstofgehalte van je bodem én houdt die bodem het vocht veel beter vast. Een pluspunt in de steeds droger wordende zomers.

Wat kan je er aan doen?

In een vormingsreeks die de West-Vlaamse Milieufederatie samen met de LOGO's van West-Vlaanderen (Lokaal Gezondheidsoverleg) – en geverifieerd door departement Omgeving – opmaakte, geven lesgevers meer uitleg over het vermijden van de gezondheidseffecten door hout verbranden.

Weinig verrassend staat het vermijden van hout verbranden op nummer één bij de te nemen maatregelen. Hierbij zijn een goede isolatie én keuze voor de meest duurzame warmtebron de logische hulpmiddelen. Omdat hout verbranden echter in de lift zit, gaat de vorming ook dieper in op het beperken van de overlast bij het verbranden zelf.

Zo start ze met de dimensionering van de kachel: hoe beter je huis geïsoleerd, hoe lager het nodige vermogen van de kachel. Ze gaat dieper in op de soorten toestellen en de installatie ervan. Verder leer je er de manier van vuur aansteken, die op vandaag algemeen gezien wordt als de minst vervuilende en meest efficiënte. Ook de keuze van hout komt aan bod, net als wat handvaten om om te gaan met overlast door houtstook in de buurt.

Wil je een vorming aanvragen voor je vereniging, of eentje organiseren met de milieuraad van je gemeente? Dat kan! Met een eenvoudig mailtje naar bart.vanwildemeersch@westvlaamsemilieufederatie.be.

Wil je meer informatie over het thema? Onze brochure uit 2018 – die ook aangehaald wordt in de code goede praktijken voor hout verbranden – staat nog steeds online (ze wordt op vandaag wel geactualiseerd): <http://www.westvlaamsemilieufederatie.be/wp-content/uploads/2018/10/Brochure-houtverbranding.pdf>

¹ 'Interventiestudie om stookgedrag met hout te verbeteren in Vlaanderen', D&B gedrag, io Omgeving Vlaanderen, 2020.

² Het aantal installaties voor 2019 werd bepaald uit (i) het totaal aantal huishoudens in Vlaanderen, (ii) de penetratiegraad van houtstokers en het aantal installaties per respondent. Databronnen en cijfermateriaal worden beschreven in de sectie "Uitfaseringssystemen voor Vlaanderen: Bereik, potentieel en emissiereducties (WP2, Taak 2.2)" van voorliggend rapport: N. Veldeman, W. Gruyters, F. Deutsch, K. De Brouwere, K. Couderé, A. Gommers, L. Wittebolle (2020), Onderzoek naar de haalbaarheid en potentieel van de uitfasering van oude, vervuilende houtkachels en open haarden, uitgevoerd in opdracht van het Vlaams Planbureau voor Omgeving.

³ Green Deal 005 Huishoudelijke houtverwarming 22/10/2018

⁴ Tussentijdse evaluatie Green Deal Huishoudelijke houtverwarming, Omgeving Vlaanderen, 2020

⁵ Milieuschadeprijzen van verschillende technologieën voor woningverwarming, CU Delft, 2019

⁶ <https://www.eoswetenschap.eu/natuur-milieu/de-hoge-prijs-van-gezelligheid>

⁷ Literatuurstudie naar de reële emissies van houtverbranding, VMM, 2018.

⁸ <https://www.gezondheid.be/artikel/milieuvuiling/hoe-schadelijk-zijn-houtkachels-echt-27547>

Tekst: Bart Vanwildemeersch

HET VERHAAL VAN DE DOENER

Hans en Celine: bezielers van de samentuin BeOes

Wat drijft je inzet en hoe begon het?

Na 30 jaar praktijkervaring als dierenarts voor paarden kregen we inzicht in de samenhang tussen gezondheid en omgevingsfactoren en begeleiden we mens en dier vanuit dit perspectief. Vanuit ons beroep proberen we dan ook mensen bewust te maken van het belang van gezonde bodem, lucht, water en respectvol verbinden met alles wat leeft voor hun gezondheid en algeheel goed functioneren. In 2019 hebben we – vanuit de intentie om landbouw en voedingssystemen te connecteren met gezondheid en natuur – via "Vlaanderen breekt uit" onze industriële varkenssite onthard en getransformeerd naar eetbare biodiverse biotopen. Vanuit dit project ontstond het buurtinitiatief BeOes vzw, waarbij we samen met buren en vrijwilligers een stuk landbouwgrond te Ardooe herstellen en zelfvoorzienend beheren. Via Departement Omgeving leerden we het concept "vitale zones" kennen en eigenlijk dekt dit wel de lading <https://vitalzone.eu/>

Waar gaat het volgens jou de goede kant op in West-Vlaanderen?

We merken dat er meer en meer geluisterd wordt, dat er goodwill is om krachten te bundelen en om kennis, betrokkenheid en daadkracht te delen om de gemeenschap te shiften naar herstel.

Welke rol kan de West-Vlaamse Milieufederatie daar volgens jou in spelen?

Organisaties als de West-Vlaamse Milieufederatie en Natuurpunt kunnen het herstel naar een gezond en vitaal Vlaanderen faciliteren door de juiste kennispartners samen te brengen, door concrete werktafels te organiseren, door te inspireren, door te verbinden. Zo hebben we samen met De Torenvalk en BeOes vzw een voedselboscursus georganiseerd, waar mensen konden kennismaken met de basisprincipes van een voedselbos.

Waar moet in onze provincie dringend de hand aan de ploeg?

De resterende en steeds schaarser wordende OPENruimte bewaken en als vitale zones inkleuren. Het welzijn en de ruimte van en

voor zijn burgers beschermen en inzetten op gezondheidswinst, vanuit een natuurinclusieve benadering. De Provincie is naar ons inziens te weerhoudend om gezondheid en omgeving te connecteren, dus ligt hier een enorm ontwikkelingspotentieel en groeikansen.

Welke 'groene' droom hoop je ooit verwezenlijkt te zien?

Onze droom is een regeneratief gezondheidsmodel, vrij van toxische lading en rijk aan herstellende praktijken en strategieën. Resultierend in blauw-groene vitale zones en West-Vlaanderen terug op de kaart als vitaal waardevol gebied. Een leefgebied waar gezondheid tot expressie gebracht wordt, waar landbouwers opgewaardeerd worden tot health providers, waar kinderen verbonden worden met hun leefomgeving. Waar de terroir terug geproefd, gesmaakt en beleefd wordt.

Op welk (groen) plekje in de provincie kom je tot rust?

Het plekje dat ik sinds 1977 gevormd, gekneed, De Houtmeerschen en BeOes natuurlijk! Hoe mooi zou het zijn als mensen tot rust kunnen komen in hun eigen omgeving...

Meer info: www.beoes.be

OVER DE SCHREVE De Hoef-West in Amersfoort: van bedrijventerrein naar groene woon-, werk- en recreatie- omgeving

Het is lang zoeken geweest voor ondergetekende om een bedrijventerrein van de toekomst te vinden. Uiteraard hebben we in West-Vlaanderen een aantal inspirerende voorbeelden, zoals de Roulartasite in Roeselare, of Alpro in Wevelgem. Bedrijven doen steeds meer moeite om natuurinclusief en met perspectief op de toekomst hun terrein en gebouwen te ontwikkelen. Maar geïntegreerde visies vinden, voor een heel bedrijventerrein, in Vlaanderen, is behoorlijk moeilijk. Het zijn echter de voorlopers die de verandering aankondigen.

Met het planningsinitiatief van de Provincie om meer dan 400 hectare aan bijkomende bedrijventerreinen te bestemmen in West-Vlaanderen, stelt de milieubeweging direct ook de vraag naar het beter benutten van de bestaande en geplande terreinen. Daarenboven is ruimte schaars en zitten we met een achterstand in het bestemmen van VEN en natura2000 gebieden, om maar te zwijgen over bos. Om het nog complexer te maken, is er ook de opdracht om ruimte te vinden voor woningen én staan klimaat en biodiversiteit als dé meest genegeerde beleidsthema's in jaren op de agenda. Kiezen is verliezen... of niet?

In De Hoef-West, een wijk in Amersfoort (Nederland), even 'over de schreve', wil men het goede van alles combineren. Hoewel Amersfoort met haar bijna 160.000 inwoners evenveel monden te voeden heeft als Kortrijk, Leper en Roeselare samen, zijn de principes van de ontwikkeling van deze stadswijk door te trekken naar de sterk verstedelijkte gebieden. We nemen je even mee. De wijk De Hoef-West is een bestaand bedrijventerrein. De typische, zoals ze nu nog aangelegd worden in West-Vlaanderen: betonnen dozen, parkeerplaatsen, hier en daar een boom en doodse stilte vanaf halfzes 's avonds. Hoewel dicht bij het station gelegen, komen de meeste pendelaars met de wagen, eten hun boterhammen achter hun bureau en vertrekken bumper-aan-bumper terug huiswaarts. Er is niks te beleven. In de zomer de hitte en in de winter de schoenen in de plassen.

Maar de Stad Amersfoort breidt uit. Niet alleen is er meer vraag naar kantoren genoteerd voor corona, maar ook is er een groeiende bevolking op zoek naar huizen en ontspanning in het groen. Meer nog dan in Vlaanderen, is er in Nederland ook de trend om af te schakelen van gas en dus energieneutraal tot energiepositief (= leverancier van energie) te bouwen. En de luchtkwaliteit op de plaats waar je vertoeft is – ook meer dan in Vlaanderen – echt wel een thema. Met die vragen gingen ontwerpers, ontwikkelaars en burgers aan de slag. 5 principes: fijnmazig, verbonden en benutten / slim verkeers- en mobiliteitssysteem / levendig, groen en compact / gemengd en inclusief / duurzaam en gezond.

Fijnmazige verbindingen en verblijfsplekken met wandelpaden, fietsroutes en pleintjes, gebaseerd op 'het geheugen' van de plaats, moeten de plek openstellen en aangenaam maken. Het gebiedje werd steeds gekenmerkt door groenblauwe verbindingen die in de vergetelheid raakten. Die worden hersteld.

Het slimme mobiliteitssysteem vertrekt vanuit de aanwezigheid van het station en het doortrekken van de fiets- en wandelassen door het terrein. De auto wordt naar gemeenschappelijke parkeer-eenheden gestuwd, met een toekomstbeeld van gedeelde mobiliteit. Gedeeld parkeren, huurfietsen, 'mobility as a service' worden de maat en mobiliteitshubs het middel.

De bebouwingsdichtheid gaat dan ook ferm omhoog. Om dit leefbaar te houden, is ook een 'verdichting' van groen noodzakelijk. Dat wil zeggen aantrekkelijk en bruikbaar groen; parken, water, grote bomen, daktuinen, eetbaar groen, pocket parks en verticaal groen. Vergroening en verdichting gaan zo hand in hand. Minder verharding, meer groen en lokaal karakter gaan samen. Spelen en sporten in het groen tijdens de pauze en na het werk, maar ook bij de nieuwe woonwijken, worden norm. En waarom geen klimmuur aan of voetbalveld op een bedrijfsgebouw?

5.000 mensen zullen er werken. HoReCa, zorg, onderwijs en ontspanning gaan er samen met werken en wonen. Het zal er druk worden, maar een stedelijk bestaan is veelal geen bestaan in stilte. Maar rust moet je er wel vinden.

Amersfoort heeft een warmtevisie mét routekaart ontwikkeld. Zowel de bestaande als nieuwe gebouwen gaan naar de beste klasse worden begeleid. Maar ook de materialen waarmee de gebouwen opgetrokken worden, worden in het paspoort van het gebouw opgenomen. Het sloopmateriaal van de oude gebouwen, gaat op in de nieuwe en elk gebouw heeft ook een milieuprestatiecertificaat op te stellen.

Over het hele gebied moet maximaal klimaatadaptief gewerkt worden. Bestaande bomen in het openbaar gebied worden zoveel mogelijk behouden, krijgen indien mogelijk een (nieuwe) plek of worden gecompenseerd. In het kader van het opstellen van een schetsontwerp voor de openbare ruimte wordt daartoe een bomenefectrapportage (BER) gemaakt. Groenstroken en waterstructuren worden op elkaar aangesloten. Er wordt natuurinclusief gebouwd, denk dan aan nestelstenen- en verblijfsplaatsen voor de huismus, gierzwaluw en vleermuis integreren in de bouw, maar ook groendaken en overhoekjes voor fauna. Tussen de gebouwen komen groenblauwe vingers. Die zorgen niet alleen voor verkoeling en waterretentie, maar sluiten ook aan op de groene ring rond de site. En die vindt dan weer aansluiting bij het waterwingebied net aan de andere kant van de hoofdweg. Groene vingers worden dan weer versterkt door verticaal groen, of gevelgroen. Kortom: meer biodiversiteit is het uitgangspunt van de opwaardering van de site. Het is eens wat anders dan het gekende oordeel 'geen significante schade'.

Regenwater wordt vastgehouden in het gebied, gebruikt voor laagwaardige toepassingen of infiltreert in de bodem en wordt als nodig afgegeven aan het oppervlaktewater. Zowel om energieverbruik te beperken, als de woon- en verblijfskwaliteit, is het ontwerpen met zon en wind uitgangspunt. In de stedenbouwkundige zonering van het programma en bij de opbouw van de complexen wordt hier vanaf de start van een bouwplan rekening mee gehouden. Woningen krijgen voldoende zonuren per dag en windhinder wordt afgevangen door verschuivingen van de rooilijn. De openbare ruimte heeft ook voldoende schaduwroutes in de zomer voor voetgangers. Zo hadden we het afgelopen zomer graag gezien.

Ben je er ook van overtuigd dat dergelijke ambitie ook door intercommunales kunnen gehanteerd worden? Surf dan even naar: <https://www.amersfoort.nl/project/hoefkwartier.htm>

Tekst: Bart Vanwildemeersch

Nood aan extra bedrijventerreinen in West-Vlaanderen? En wat met de nood aan extra natuur?

Erik Grietens
Beleidsexpert ruimte
Bond Beter Leefmilieu

'Zuinig met ruimte, ook in de economie'

In West-Vlaanderen wordt naarstig gezocht naar ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen. Uiteraard is er ruimte nodig voor economische activiteiten. Maar daarvoor moet niet telkens opnieuw open ruimte worden ingenomen. Door de klimaatverandering hebben we die open ruimte hard nodig voor ons waterbeheer, voor de natuur of voor duurzame landbouw.

Hoe kan het anders? In de eerste plaats door ongebruikte ruimte op bedrijventerrenen in te zetten. Volgens de officiële cijfers van het Agentschap Ondernemen gaat het in West-Vlaanderen om meer dan 800 ha. Er is ook heel wat onderbenutte ruimte op bestaande bedrijventerreinen. Restruimte die niet gebruikt wordt of loodsen die half leegstaan. Door die ruimte te delen met andere bedrijven zijn er veel nieuwe economische mogelijkheden, zonder open ruimte aan te snijden.

En waarom moeten bedrijfsgebouwen altijd in één bouwlaag? Waarom niet meer in de hoogte bouwen? Een inspirerend voorbeeld van Leiedal is het ontwerp onderzoek naar een verticaal en circulair bedrijfsgebouw: "De stapel". Dat onderzoek spitst zich toe op het bedrijventerrein Evolis in Kortrijk. Er werd nagegaan of het mogelijk is om productieactiviteiten verticaal te stapelen in een bedrijfsgebouw en wat daarbij potenties zijn voor circulariteit en gedeelde mobiliteit. Inspiratie hiervoor kwam uit het 'Saving Space' onderzoek van de provincie West-Vlaanderen. Dat onderzocht opties voor zuinig ruimtegebruik zoals slimme functiemengingen of optimaal benutten van kavels.

Dergelijk onderzoek kan investeerders warm maken om in een model zoals een verticaal bedrijventerrein te stappen. Dit is immers een heel vernieuwend in vergelijking met een traditioneel bedrijventerrein. Nu is de tijd gekomen om de stap te zetten van onderzoek en proefprojecten naar echte verwezenlijkingen. Daar wordt iedereen beter van.

Stephaan Barbery
Diensthoofd ruimtelijke planning
Provincie West-Vlaanderen

'Aanbodbeleid moet zorgen voor alternatief voor verspreide ontwikkeling van bedrijven'

West-Vlaanderen kent een grote dynamiek aan bedrijvigheid in de open ruimte. De huidige regelgeving (planologische attest, zonevreemde functiewijzingen, ...) ondersteunt deze dynamiek. Het gevolg is de verdere versnippering van de open ruimte. Een aanbodbeleid moet er voor zorgen dat er een alternatief is voor deze ruimtevragen, op beter gelegen plaatsen.

Kleinere bedrijven, die hun groeikansen niet binnen het bestaand woonweefsel kunnen realiseren, voelen zich sterk gebonden met het betrokken dorp of gemeente. Ze zijn ook belangrijk voor het sociaal leven in de gemeente. Kleinere bedrijventerreinen nabij een dorp mogen dan ook niet uitgesloten worden.

Prioritair is om leegstaande bedrijfsgebouwen en nog niet ingenomen bestemde industriegebieden hiervoor in te zetten. Vandaar dat de provincie zich inzet, via de POM en intercommunales, om dit te activeren. Maar leegstaande bedrijfsgebouwen dienen vaak gesaneerd te worden, wat tijd vergt.

Bovendien is het ook koffiedik kijken of er steeds voldoende onbenutte sites zullen zijn om de vraag te kunnen beantwoorden. Langdurige planningsprocessen zorgen ervoor dat bedrijven pas na een gemiddelde tijd van 8 tot 10 jaar kunnen bouwen. Bedrijven wachten niet en zoeken oplossingen.

De vraagberekening voor ruimte om te ondernemen blijft een theoretische inschatting voor de komende 5-10 jaar. Ze werd inderdaad door Anteagroup, in overleg en met akkoord van REBEL, aangepast. Ruimtelijk gezien ligt de bevoegdheid voor de open ruimte volledig bij Vlaanderen via het AGNAS-proces (RSV). Niettemin heeft de provincie ruimtelijke uitvoeringsplannen opgemaakt om een aantal provinciale domeinen verder uit te breiden.

Bij het PRUP De Gavers (Deerlijk-Harelbeke) heeft de provincie zelfs een onteigeningsplan opgemaakt om gronden te gaan onteigenen voor natuur en bos. De realisatie is intussen lopende. Wie doet ons na?

WEST-VLAAMSE MILIEUFEDERATIE

De West-Vlaamse Milieufederatie vzw zet zich in om samen met haar lidverenigingen en doelgroepen West-Vlaanderen tot een voorbeeldregio te maken waar een gezond leefmilieu en ecosystemen drager zijn van een welvarende ecologisch duurzame samenleving.

Bestuur West-Vlaamse Milieufederatie vzw

Voorzitter Kristina Naeyaert
Penningmeester Marcel Heintjens
Secretaris Martine Langen
Bestuursleden Peter Hantson,
Rik Samyn & Bertjan Olivier

Lidverenigingen

Momenteel overkoepelt de West-Vlaamse Milieufederatie 84 natuur- en milieuverenigingen, die werken in West-Vlaanderen.

Voor een volledig overzicht:
www.westvlaamsemilieufederatie.be/organisatie/wiezijnwij

Wil uw organisatie graag ook lid worden van onze koepel?
Stuur een mail met uw kandidatuur naar de coördinator van de West-Vlaamse Milieufederatie: katty.de.wilde@westvlaamsemilieufederatie.be

Adviesraden & overleg

Contactpersonen West-Vlaamse Milieufederatie

Provinciale Minaraad
Bart Vanwildemeersch

Procoro West-Vlaanderen
Katty De Wilde

Adviescomité buitenlucht recreatie Westtoer
Bart Vanwildemeersch

Managementcomité plattelandsontwikkeling
Bart Vanwildemeersch

Overleg met De Vlaamse Waterweg
Kristina Naeyaert

Bekkenraad Bovenschelde
Kristina Naeyaert

Kust 2020, TOPzone Kust, taskforce duurzame recreatieve visserij, ...
Bart Vanwildemeersch

Colofon tijdschrift

Het tijdschrift van de West-Vlaamse Milieufederatie verschijnt 4 keer per jaar: maart • juni • september • december
Dit tijdschrift is jaargang 17, editie september - oktober - november 2022
Verantwoordelijke uitgever

Kristina Naeyaert | Normandiëstraat 178 | Wevelgem
Eindredactie secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be
Aan dit tijdschrift werkten mee Kristina Naeyaert, Rik Samyn, Bart Vanwildemeersch, Erik Grietens, Stephaan Barbery, Celine Veys en Hans Callewaert
Layout Leander Depypere

Coverfoto Samentuin te Ardooie • BeOes vzw • <https://jokemaes.weebly.com/>
Overname van artikels en illustraties mag mits toelating van de redactie en bronvermelding: Tijdschrift West-Vlaamse Milieufederatie vzw

Het drukken van dit tijdschrift verloopt 100% isopropylalcoholvrij met biologische inkt en chemievrije drukvormvervaardiging op 100% gerecycleerd papier door drukkerij Drukta

Dit tijdschrift en/of onze nieuwsbrief beleid digitaal ontvangen?
Stuur een mail naar: secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Contacteer ons

Secretariaat en maatschappelijke zetel West-Vlaamse Milieufederatie vzw
Beenhouwersstraat 9 | 8000 Brugge
Mail secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be
Website www.westvlaamsemilieufederatie.be
Facebook www.facebook.com/wmfkoepel
Coördinator Katty De Wilde | 0468 09 90 95
katty.de.wilde@westvlaamsemilieufederatie.be
Beleidsmedewerker Bart Vanwildemeersch | 0468 07 17 07
bart.vanwildemeersch@westvlaamsemilieufederatie.be. @WMF_Bart

De West-Vlaamse Milieufederatie is erkend als milieuorganisatie door de Vlaamse Overheid. De West-Vlaamse Milieufederatie wordt ondersteund door Provincie West-Vlaanderen.

Natuur en milieu, we gaan ervoor

Activiteiten West-Vlaamse Milieufederatie

Boek nu de vorming: 'Minder fijn stof door betere houtverbranding'

Torenhoge energieprijzen:
heel wat mensen kiezen daarom opnieuw voor
houtverwarming.

Maar hoe verwarm je zo zuinig, gezond en
duurzaam mogelijk met hout?

Meer info of een (bijna) gratis vorming boeken? Contacteer
West-Vlaamse Milieufederatie vzw via 0468 07 17 07
bart.vanwildemeersch@westvlaamsemilieufederatie.be

**WEST-VLAAMSE
MILIEUFEDERATIE**

© Joke Maes, samentuin te Ardoote van BeOes vzw

**Ook graag je activiteit
op onze cover?**
[secretariaat@westvlaamse
milieufederatie.be](mailto:secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be)

**Meer activiteiten
ontdekken?**
[www.westvlaamse
milieufederatie.be](http://www.westvlaamsemilieufederatie.be)

Hou onze facebookpagina
in het oog!